

2348

S. V. 5

Կ Ի Թ Ա Ռ

Հ Ա Ն Գ Է Ս Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ

ՀՐԱԻԷՐ ՀԱՅԿԱԶՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ

129
1275

Այլ հրատարակի ամիսը անգամ մը : Գին 40 դուրուշ :
Ստորագրութեան տեղերն են, Պոլիս Գիւլիսեան Տպարանը :
Փետրահի խան Թուշեիի գրասենեակը Թիւ 22. Շուկայն

Փարիզի դրատունը, Միջազգայն Վերածննդութեան Թանգարանը :
Գուրուքի թաղիք հանդէսներուն ճամբուն ծախքը առնողն վրայ է :
Մեր նպատակն յարմար գրութիւններ կընդունուն :

ՕԳՈՍՏՈՍ 1

Ա. ՇՐՁԱՆ ՎԵՏԱՄՍԵԱՅ 1862

ԹԻԻ 1

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Իդձը տեսակ մի գորութիւն է մարդկանց սրտից մէջ որ հոյ նման միշտ իւր սահմանէն վեր ցողնալով՝ ամենուրեք յաղեցուցիչ ճաշակը կը խնդրէ : Թեան այս շարժառիթ գործին սրտին գործարարները չթողուր ազատ . այլ անձը կը գորացրնէ՝ խրախուսելու մարմինն և խորհուրդներուն , կարծարծէ սրտին մէջ յոյս և անկախութիւն և ամենը գործարար կընէ քիչ և այլ պաշտօններու : Աս երբեք չը վհատիր իւր նպատակին հասցնող շաւղաց տարժանութիւններէն . քանզի յոյսը կը հարթէ իւր գէմ տարժանակիր շաւղները ուր ինքը յարմարաբար եղծերուի նման կուգէ անցիկ շատ լեռներ ու ձորեր , մինչև քաղցրասան վտակներէն իւր ծառուր լեցնէ : Բայց իդձը ինքնին իւր նպատակին շահէն արտրդիւն է , եթէ իրեննպատառուր առարկայն չգտնէ : Գործաւոր մշակը չի փութար իւր բարեբեր անդատանը մշտնէլ մինչև արշալուստոյն գեղեցիկ պատկերը չտեսնէ : Ժամանակը մարդկանց ամեն մէկ պաշտօնին շարժողական առիթ ըլլալով՝ մարդ կարող չէ իր բաղձանքը ի գործ դնել , եթէ նա իւր օժանդակութիւնը զմանայ անկէ : Ժամանակը կրնանք կոչել բռնաւոր և աղատարար իշխան՝ մարդոյս բաղձանքներուն դէմ կենաց և մահու իշխող , որ երբ կամի կենդանութիւն կուտայ անոնց , և եթէ ուզէ մահուան անգործութիւն մէջ կը թողու զամենը , որուն զոհ եղած են նաև շատ անգամ Ազգային բարեմասնութեան օգնող միջոցներ : Բայց ահա ցանկալի ներկայիս մէջ անցեալին բռնութիւններ

ըր հեռանալով և ներկայիս աշատութիւնը և յաջողութիւնը յաջորդելով՝ ամենքը կը գորացրնէ կարենոր բաղձանքնին ի գործ դնելուն : Ազգասէրը կը գորացրնէ՝ Ազգօգուտ պաշտօններուն մէջ , խնամատանէրը՝ պարագայ չթողուր իւր աշխատասիրական վաստակը ի սեր Ազգին նուիրելէ : Ճշմարտասէրը՝ երբեք չգաղթիր արդարութեան կշիւը Ազգային իրաւանց մէջ գործածելէ , թէպէտ իւր գէմ երկնի բազում արդեւ բնէր . Եւրոպէն որ այժմ Ազգին աղաւթ քայլերը կընթանան յառաջագոյն ասպարիզին մէջ : Աս Ազգասիրութեան եռանդը կը խառնէ՝ որ բազմաց սրտերուն մէջ բորբոքելով՝ կուգն լուսաւորութեան ջահով զամենքը լուսաւորել՝ որոնց մով օգէ որ շահաբեր արդիւնք կը վայելեն Ազգայինը : այն է դպրոցաց հաստատութիւններ և բարեկարգութեան մէջ յառաջանալը . մատենից հարստութիւն , պէս պէս օրագրաց և պարբերական թերթից յաճախուիլ , որոց շահաւոր ջանքերը ուսման և կրթութեան փութալաց գոյգ թռիչները Ազգին ամբողջութեան տալով յառաջագոյն մահմանները հասցնել կը խոստանան : Ահա սոյն երջանկառիթ ժամանակին մէջ՝ որ ամենքը չեն դադրիր՝ Ազգին նպատաւորելու մասին իրենց եռանդը արդիւնաւորելէ , մեր ալ ընկերասիրական իդձը շարժելով՝ կատարիմ Հայրենի տանս շինութեան փոքր ինչ ձեռնտուութիւն ընելու համար , սոյն տեսակ գործի մը ձեռնամուխ ըլլալ , որոյն պաշտօնը թէպէտ ծանր է , բայց երբ ընկերակցացս յառաջադիմութեան սատարելու փութալը սիրտս կզգայ , կը հարկադրէ զիս յօժարելու :

Այսու դիտմամբ յանձն առած եմ , յապարակելու ԹԱՌՈՒ անուն ամսագրութիւն Հրատարակման

գործադիր լինիլ, որով ոչ թէ մեր փանաքի գրի-
չը 'ի հրապարակ հանել կը ցանկաւք, այլ
մեր սիրելի ընկերակցաց սրտից քաջապետու-
թիւն և խրախոյս տալ որ զօրանան ուսման և
կրթութեան մէջ:

Հանգիստի նիւթերը պիտի ըլլան Օրիորդաց
դաստիարակութիւն, բարոյական և բանասի-
րական յօդուածներ, Հայրենասիրութեան յոր-
գորանք, Ազգային երգեր, պատմութիւն, ոտա-
նաւորներ և առակներ:

Սոյն անուամբ պատշաճ սեպած եմ կոչել,
որ Աթաբաք իւր մեղմ եղանակաւ պիտի հնչե-
ուսուսմասէր Տիկնանց և Օրիորդաց փափուկ
զգացմանց Ազգասիրութեան և ուսման սէրը,
կրթութիւն, քաղաքավարութիւն, և համարձա-
կութիւն հանդէս պարկեշտութեամբ, արթ-
նութիւն շահաւոր գործերու մէջ, և ժրու-
թեամբ փոյթ ունենալ օրիորդաց անշուք վիճա-
կը կրթութեան գեղեցիկ ձիրքերով բարեգար-
դելու: Այլ թէ՛ Աթաբաք լարերը քաջ ներ-
դաշնակութիւն չունենան այլ հայրենի և Ազ-
գութեան սէր հնչելու համար դուցէ՛ ախորժելի
ընծայի ընկերակցաց:

ՈԳԻՆ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՅՈՒՐՈՒԹԻՒՆ

Գարնան քաղցրիկ օրերէն մէկը զովագոյն լե-
րան մը վրայ մէկ քանի ընկերներով զբօսելու
ելած էի. բնութեան գուարժալի տեսարանը
չքեղաշուք զարդերով հրաշագէտ պատկեր մը
կը նկարէր աչաց զարնանալին գեփիւռը կը ձեմէր
արօտագեղ մարմանդից վրայ և առաւօտեան ցո-
ղերը մարգարտահեռ փունջեր կը բոլորէին գե-
ղազունակ դաշտաց բոյսերուն: Սոյն հեշտալի վայ-
րաց մէջ ձեմելու ատեն՝ ընկերներս ախորժաբեր
առարկայից վրայ խօսելով զբօսակից էին մի-
մեանց, այլ ինձ բոլորովին լռութիւն տիրած էր:
Վասն զի նոյն առարկաները հայրենեաց փառա-
ւոր յիշատակները մտքիս մէջ արթնցնելով, եր-
կիրը կանշքանայր աչքիս դէմ, և բարեկամնե-
րունքաղղր խօսքերը արիւնքանայր առ իմ չէին ըլլար
ինձ: Անտառաց խորշերէն թռչնոց գեղգեղա-
հալ եղանակները չէին կարող զուարճութիւն մը
նուիրել, այլ կարօտակէզ սիրտս հայրենեաց
ԼԵՆԻՆԻՆԻ ՀԻՄՆԱՆԻ ձայնը մի-

այն կը խնդրէր:

Այսպէս վրդովեալ խորհուրդներուս յուզ-
մունքներուն մէջ սիրտս կը ծփար. և երբէք ան-
գոր էի այլ ուստէք միտարութիւն մը գտնել
ինձ: Յանկարծ ընկերներուս զրոյցները հեռա-
ցան ականջէս. դարձայ բոլորովին և զիս անոնց
մէ բաժնուած առանձնութե մէջ դտայ: Այն
ատեն ելայ և սկսայ աստ և անդ գտնուի ինդ-
րելու. ամայի դաշտերուն մէջ չուեցի անցայ
լեռներ ու ձորեր, բայց նոցա հեռքը անգամ
չտեսնելով՝ բոլոր ճիգս անօգուտ եղան. օրն 'ի
բուն թափառական նոյն տեղերը շրջեցայ, գի-
շերը վրայ հասաւ, և մայրից վրանաձև բազուկ-
ները զվհատեալ երեկոթեցին: Արեւոյեան ժա-
մերը համր ընթացքով ինձմէ կը հեռանային,
անտառաց խոր լռութեան մէջ սիրտս միայն
կը հնչէր, և տխուր աչքերս առաւօտեան
գեղեցիկ լոյսը կը խնդրէին: Չիշերն անցաւ
և յաջորդեց լոյսը առաւօտեան: Այլ չի կարողա-
ցաւ երբէք խորին թափանցիկ լուսաւորութիւ-
նը սրտիս մշուշ փարատելու: Ահա անօգնական
և սովեայ շատ ժամանակ շրջեցայ ամայի վայրաց
մէջ. գիշերը միայն ատենդաց վառվռուն գուն-
դերը զբօսեցուցիչ էին ինձ. և ցերեկը վայ-
րենեաց բառաջներուն հետ հառաչանայ ձայնս
դաշտերուն մէջ կը հնչէր: Անտառաց ձանա-
պարհերէն հաղիւ մէկ քանի ուղևոր կը նըշ-
մարէի. գորս ձայնս հասածին չափ կը կոչէի ինձ
օգնութեան հասնելու. բայց նոքա խուլ իմ հա-
ռաչանքներուս հաղի. հազ բարեւելով մը իրենց
ձանապարհը կը շարունակէին: Այսպէս արե-
գակին շրջանին հետ կեանքիս շրջանը կը հող-
վեր, և սրտիս խռովայոյզ խորհուրդները հեռ-
զհեռէ ծանրանալով զիս յուսահատութե վիճը
գործելու կը սպառնային:

Առաւօտ մը երբ Երուսեղիկն ջահափայլ լոյսը
ինձ առաջնորդ էր, հասայ բարձրագոյն լեռան
մը ստորոտը. լեռան վեհ դագաթը սպիտակա-
թոյր սառերով պատած, և մինչև ամպերը հա-
ւասարաչափ բարձրացած էր: Աորա աջ կողմը
ընդարձակ դաշտ մը տեսայ որուն շքեղ տեսարա-
նը բնականէ դուրս ազգեցութիւն ներգործեց
սրտիս. նոյն շքեղաշուք դաշտին մէջ որայից ոս-
կեփունջ հասկեր կը ծածանկին. բոլորովին տե-
րեւաշուք բոյսերով զարդարուած, և որոց ձա-
կանները պսակած էին դեռափթիթ ծաղկանց
փունջերով: Խորշեց յատակէն քառառաջ դեռ

մը քաղցրասահ ընթացքով կը խոխոջէր, և և հեղասիւք հորմունք Եղեմական բուրմունքներով երկրին բոյսերը կը պարարէին: Անգաստանը դարմանող մշակներն էին առողջ պատանիներ, որոց հօր դործիքները ուսոյ վրայ բարձած ճակատնին յօդ կաթիլներով զբաղած էին երկիրը բարեգարգելու: Ոմանք հասկերուն բարիքները շտեմարանները հաւաքելու կը պարսպէին: Ոմանք դեռահաս տունիկերը մշակել, և ոմանք դեռ անմշակ երկիրները պարարտացնելու: Մէկ կողմը կար պատկառադեմ ծերունեաց պառակմը՝ որք իրենց պաշտօնէն դադրած երիտասարդ մշակները ի դործ կը խրախուսէին: Նոյն պարտ երկրին վայելչութիւնը սիրտս յախշտակեց, և ձայն ուղղեցի ո՞վ էք դուք և ո՞ր երկիրները կը դարմանէք: պատասխան տուին: Հայկազնեան որդիներն ենք, և ասոնք մեր հայրենի երկիրները են՝ որ բազում ժամանակաւ թափուր դաշտից նման բոլորովին իրենց պայծառութենէն զուրկ, անշքուէ մէջ կը հեծէին: ասա այժմ մեր հայրենեաց անմահ ՈՊԻՆ կը կոչէ զմեզ ծաղիկեցնել մեր առատ բարութիւնները վայելել: Եւ ես դուքի. ո՞հ հաճելի ինձ այդ երկիրը: առէք անօգնական ձեր հետ: և ձեր բարեաց բաժին մ'ալ տուէք ինձ դոնէ փրկուիմ սովամահէս: Ձայն տուին ինձ՝ անտառակ մը ցոյց տալով: ասա դնա՛, քու բաժինդ հոն է, ա՛ռ ընկերներդ և քեզ օգնական թող ըլլան: Ըսի ոտքերս սովէն ահարացած են: ձայնս նուաղած և զօրութիւն չունիմ այդ պաշտօնը կատարել: Եւ խօսքիս մէկ մ'ալ պատասխան չառնելով ելայ գողգողալով անտառին մօտ գացի: բայց նոր վհատութիւն մը տիրեց սրտիս, երբոր երկրին անշքութիւնը աչքիս նկարեցաւ: Նա բոլորովին մերկ էր բարեաց զարդերէ: մերկանդամ ծառոց զլուխները մառախլապատ ամպերով ծածկուած, ուր արեգակը իւր լիովին ճառագայթից զօրութիւնը չէր զօրեր տարածելու: Դուն ուրեք կերակրային նորաթիթիս տներ, որք դեռ հասունութիւն չեկած կը խամրանային: Աչքերս շրջեցուցի աստ անդ, բայց զուր էր դոյզն բարեաց նշոյ մը տեսնելու: Նստառին բոլորովին շրջելու ատենս կաղնիի մը հովանիին տակ տեսայ օրիորդաց խումբ մը: որք թփոց տերևներուն վրայ յեղեալ խոր քնոյ մէջ կըննջէին: Մէկէն ի մէկ սրտաշարժ ձայնով կոչեցի, ելէք ընկերք իմ, ննջման ժամերը անցած են:

առաւօտեան լոյսը տարածուած է երկիր: և ձայնիս արձագանգները ինձ միայն պատասխանատու եղան: Դարձեալ ձայնս հնչեցուցի: ընկերք, ասա կէս օրուան ժամերը պարսպ տեղ կանցնին: որովհետեւ արեգակը իւր ուղղակի ճառագայթները կը թափանցէ ձեր աչքերուն: մի՛ կորսնցնէք ձեր անգին ժամանակը: ելէք միտ տեղ փութանք մեր պաշարները կաղմելու: Դարձեալ ձայն մը չիլտելով մեծ յուսահատութիւն տիրեց ինձ, արտեւանունքս ծանրացան: տեսարանը աչքէս հեռացաւ, և ես խոր թրմըութեան մէջ ընկղմեցայ: և այնուհետեւ բնական անգէտ էի թէ ո՞ւր եմ:

Մէկ մ'ալ յանկարծ տեսայ վեհ և պառակառելի կերպարանք մը: սպիտակափայլ զգեստով: կերպարանքը մարդոյ էր, և ուսոյ վրայ օդաճեմ բազուկներ ունէր: դեմքը քաղցր և միանգամայն պատկառելի, մէկ ձեռքը ՏՈՒՄԱՐ մը առած և միւսը ՆՈՒՆԳԱՐԱՆ մը կրելով դէպ ի ինձ կը մօտենար: բայց մէկէն ի մէկ ուղեցի հեռանալ: իսկ նա ազդու ձայնով մը դուքեց ինձ, ո՞վ ես դու, պատասխանեցի, դուրսով, դուստր մի եմ: Հայկազնեան: ժամանակէ մը ի վեր անօգնական կը թափառիմ հոս: հառաչանքներս զուր տեղ ամայի ձորերուն մէջ կը հնչեն: երբէք մէկ կը չկայ իմ ձայնիս լսող: Հայրենի տունս առատ բարութեամբ լի է, և ես աստ սովամահ կըլլամ: ըսի, և հառաչանքներս հեղձուցին ձայնս: Յայնժամ ըսաւ ինձ. ասա դնա կաղնիին տակ ննջող ընկերներդ կոչէ, ձայն տուր անոնց, քեզ օգնական թող ըլլան, և միտեղձ ձեր պաշարները պատրաստեցէք: Ո՛հ դուքեցի դարձեալ: ալ ձայնս բնաւ զօրութիւն չունի, ուժէս նուաղած եմ, հառաչանքներս դադրած, և իմ ջանքս անօգուտ է զանոնք արթնցնելու: Այն ատեն ձեռքի ԿԻԹԱՐԱՎ ինձ յանձնեց, ու գնա ըսաւ դոյս հնչելով զանոնք արթնցուր, այդ արուեստը նուրբ է ըսի, մատուցես յարմարութիւն չունին ներդաշնակելու: ուստի կասկածելի է ինձ այդ պաշտօնը: Ապա զիս խրախուսելով ըսաւ: ան այս, մի՛ վհատիր, ես քեզ պաշտպան կըլլամ այսուհետեւ: կազդեմ սիրալիք ձայնս ախանջիդ, և քո մատուցող կը վարժեցնեմ նորա եղանակներուն: դու ե՛լ և փութա՛ պաշտօնդ կատարել: Ապա դոհութեամբ նուէրը ընդունեցի: սիրտս զօրացաւ անձս կազդուրեցաւ, և ուրախութեամբ ըսի իրեն, բարեբաղդ իմ, ո՞վ ես դու,

որ զթշուառս կը մխիթարես . պատահանեց .
Ուրի Հայրենասիրութեան եմ, որ իմ սեպհա-
կան գաւառներուն մէջ կը շրջիմ միշտ փառքե-
րս խնդրելու : Երբոր այս ձայնը լսեցի նորա
սիրոյն սիրտս յափշտակուեցաւ, և նոր ողւորով
վառուած փութացի գրկախառնել իւր հետ .
բայց Նա իւր օգաճեմ բաղուէները շարժեց և
դէպ 'ի Մասեաց դադաթը սաւառներով ամպե-
րուն մէջ ծածկեցաւ :

Շարունակելի:

ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ

Արիք ընկերք տեսնել քաղցրիկ մեր օրեր .
Քաղցրիկ յուսով բոլոր գործանք մեր սրտեր .
Ձեռն 'ի ձեռին դիմենք ազատն Հայրենիք,
Դիմենք սրտով անկախարօտ մեր Մօր գիրկ .
Արդ յառաջենք խոսք խոսք կազմած մեկ սիրով,
Ազատութիւն երգենք քաղցրիկ տաղերով:
Քանզի անա Հրեշտակն Հայոց քաղցրամայն,
Ոսկի տառօք ձայն տայ որդւոց Հայկազնեան .
Զարբիք կոչէ, եւ դուք Կուսանք 'ի խրախոյս,
Զարբիք տեսէք ազատութեան մեր նոր յոյս:
Յէրբ կը շրջիք ձեռս 'ի ծնօտ յուսահատ .
Անշուք կենաց տխուր գաւառ, անազատ .
Անա մեզ ժամ երբայ Սիօն ցնծալով,
Ազատութիւն երգել քաղցրիկ տաղերով:
Յորդ արտասուք բոլոր ջրանան մեր աչեր .
Տխուր հառաչ ալ ջարձակեն մեր սրտեր .
Վեհ Հայաստան հօգօր բարբառ կը ճնչէ,
Քաղցրիկ սիրով ալ մեզ ազատ կը կոչէ .
Անոյշ ձայնով ազատ կերպէ Հայրենին,
Ազատ է Հայ, ազատ եւ իւր կուսանին .
Արդ՝ փութացէք Հայկեան Կուսանք դուք սիրով .
Ազատութիւն ճնչէ քաղցրիկ տաղերով:
Ուրամբ ոսկի մեր շորանէր գամ լուծել,
Եւ մեր մատանց վարդից շարեր բոյրել,
Անխօս լեզուաց ազգեմ ձայնիս եղանակ,
Ազատ ձայնիս հիւսնել քաղցրիկ ներդաշնակ .
Բազուկ ոսկի կապեմ քեռօղ՝ յաղթական՝
Թռել ճախրել դէպ 'ի ազատն այն սահման:
Ապա ընկերք միշտ յառաջենք մեր սիրով,
Ազատութիւն երգենք անոյշ տաղերով .
Ելենք խնդրենք մեզ նոր վիճակ պատուական .
Բառնամք եւ մեր ոսկի դրոշ Հայկական .
Օն եւ կազմենք պատմութեան մեզ ջանք

Երբանք սիրով ազատութեան վեհ դաշտեր .
Անդ՝ կը փայլի եւ կը ցոլայ աստղ Հայկեան
Ուր կը շողայ եւ մեր արեւ կենսական:
Արդ՝ գորանամք ուր խրախոսիմք մեր սիրով
Ազատութիւն երգենք քաղցրիկ տաղերով:
Նա մեզ պաշտպան նա գորավիզ եւ մեր յոյս,
Նովաւ ասլիմք նովաւ տեսնենք մեր նոր յոյս .
Ազատութիւն տայ մեզ պսակ եւ նոր կեան .
Անցցեն դարեր նա միշտ կեցցէ անսասան:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՕԳՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ աչքերնիս շրջեցնենք աշխարհիս բո-
լոր առարկաներուն վրայ, կը տեսնենք ամեն մե-
կուն մէջ գորաւոր յատկութիւն մը որ գեղեցիկ
բերամբ տիեզերիս վայելուչ պայծառութիւնը
կը կազմեն . այն է համագոյից ընկերական բնու-
թիւնը որոյն ենթակայ են ամեն էակներ . որ
և իցէ նիւթ մը աշխարհի իւր պիտանութիւնը
չգործէր յայտնել, որչափ ուրիշ նիւթեղէններու
հետ . որոյն բաղմամբիւ օրինակները շատ տեսակ
գործադրական իրերու մէջ կերեւնան . պէտք չէ
մասնաւորներու վրայ քննել զայն, և գեղեցիկ է
տեսնել ընդհանուր համագոյից մէջ . Տիեզերիս
հրաշալի գոյութիւնը ոչ այլ ինչ է, բայց եթէ
արարածոց յօդաւոր կապակցութիւններ, չկայ
աշխարհ առանց նոյն գորութեան ինքնին հաս-
տատութեան մէջ . չկայ տունիկ մը միայնակ վա-
յելութեամբ երկիրս գեղեցիկազարդող . չկան
տարերք առանց միմեանց գորութեան իրենց
պաշտօնը գործադիր ընող : Արարածք կը խնդ-
րեն ազատտանալան աշխարհը, աշխարհք կը
խնդրէ իւր բնակիչները, երկիր կը մոռցանէ
բոյսերը, բոյսը լեռնէս արդեամբք կը վարձատրեն
զայն, երկնից պէտք է արեգակը, արեգակին
պէտք է նոյն վեհաշուք կամարին մէջ ծածանիլ :

Նա ստորին էակաց մէջ տեսնուած բնուոր
բերումը մարդկանց համար ալ կատարեալ կեր-
պով սահմանուած է . ինքն 'ի բնէ նոյն յատկու-
թեան ծնած ըլլալով ընկերութեամբ կապի,
աշխարհի մէջ ընկերութեամբ կը գտնէ անձին
շահը, և անով կարող կըլլայ իւր ողեղէն պաշ-
տօնը բանաւոր ընել . Մարդոյ մտաց միջին ան-
կիւններուն մէջ կը թափաւին տեսակ տեսակ
շահաւոր խորհուրդներ, և ինքնին ապարդիւն
են եթէ համախօնից ձեռնառութիւնը չգտնեն .
Ընկերական գորութիւնը լուցիկ մի է մարդկանց

խորհուրդներուն՝ որոյ երբ մերձենայ սքանչելի լոյս մը կը կաղմէ։ Աւանց ընկերութեան մարդը իւր մարդկութեան պաշտօնէն հեռացած վայրագ է, զի չկրէր սրտին մէջ ընկերոց կարեկցութեան սէրը, ուրիշ կը վրանայ կարեւոր օժանդակութիւնը։ չտէր չղբար կեցողական օգուաներ, չիմանար իւր ոգեղէն երջանկութիւնները, այլ ինքնին մտայ ապար իւն խորշերուն մէջ գուրկի և ունայն թափառելով հազիւ կալող կրկայ միայն իւր անձը պաշտպանէ։ Ընկերութիւնները բազում աեսակ են, որոց գլխաւորները միայն կը յիշեմք այն է, Քաղաքական, Եղգային և Մասնաւոր որք մէկ մէկ գլխաւոր ջահեր են ընդհանրութեան լուսաւորութիւնը կաղմոյ։

Քաղաքականն է Եղգայ մերձաւորութիւններ որ ընկերութեան գլխաւոր և առաջին սքանչելի լոյսը կը կաղմէ։ Եւրոպիոյ դաւառը իւր ընտիր լուսաւորութեան փառքով չէր պարծեր, երբ ուրիշ Եղգայ յարաբերութիւններ նուազ էին իւր մէջ, նոյն մերձաւոր յարաբերութիւնները եղան գայլախաղներ՝ վառեցին առաջին լոյսը ուր ջահեցաւ պայծառ աբելը, որ այժմ լուսաւորութեան կեդրոն կոչուած է համայն քաղաքաց։ Ուրիշ ահա ներկայ դարոյս մէջ, նոյն ճառագայթից զօրութիւնները Եւրոպիոյ եղբայրները կը ցորանան, և ամենուրեք նորախալ շառաւիղներ կարծակեն։ որոյն ապացոյցը Մայրաքաղաքիս մէջ բացայայտ կերպով կերեւնայ յորմէ հետէ Եւրոպացւոց յարաբերութիւնները յաճախեցան Պօլսոյ հետ։ Ինչպէս յայտնի է քիչ տարիներ յառաջ շատերուն վկայած Պօլսոյ վեճակը որ այժմեան վեճակէն տարապայման հեռի կը գլուխենք։ Չենք կարեր ժխտել որ մեր այժմեան ազատութեան երջանկութիւնը կը վայելեմք։ քանզի քաղաքականութիւնը հալածեց բարբարոսութիւնը քաղաքականը զօրացոյց ազատ կրօնասիրութիւնը նա ճանչել տուաւ ազատութիւնը գերութիւնը ծառայութիւնը և հպատակութիւնը, թողում յիշել այլ և այլ մասնաւոր օգուաններ որք յառաջադիմութեան շաւիղ կը բանան մեզ։ Ուրիշ յառաջ եկած համարները մեր ազգային մասնաւոր ընկերութիւններն ալ վերոյիշեալ պարագաները քննելով, որոց գովելի պաշտօնը Եղգին յաճախ բարութիւնը կը նիւթեն։ նոքա նուագարանաց խումբեր են, որք քաղցրիկ ներդաշ

նակութեամբ հասարակաց եռանդը կը շարժեն կարեւոր հաւածողութեանց։ Արցա շահաւոր արդիւնքը այժմ գոհ սրտիւ կը վայելեն Եղգային որով և այժմ նոր կերպարանք առած է ազգութիւն։ քանզի որ և իցէ յառաջադիմութեան նպատող պաշտօն մը առանց ընկերութեան յառաջացած չէ։ որոնցմով հաստատուած և պաշտպանուած է Պարոյներ, Թանգարաններ և այլ յառաջադիմութեան առարկաներ՝ որք Եղգին տուելը կը պահպանեն։ նոցա արդիւնքն է որ այժմ արդայոց դեռարաց շեթունքներէն Եղգասիրութեան քաղցրիկ ձայնը կը հնչէ։ նոյն եռանդաւոր ձայնը բազմադարեան թմրեալ լսելիները կարթնցնեն։ Քիչ յառաջ շատ քիչ էին մեր պատանիք կարեւոր պաշտօններու վայ խորհրդածող որոց բերանը օտար էր Եղգութեան անուն, բայց այժմ նորանոր ոգով վառուած կը փութան իրենց բարեւեր ջանքը գործադիր ընել Եղգին օգտին։ ընթերցասիրութեան ճաշակը քաղցր է բերանին, կը փութան օրէ օր մի սիրտ մի հոգի բլաւ։ և Եղգութեան հարազատ անունը ուրախ սրտէ կը հնչեն։ և Արիւնք ալ կը վարձատրէ նոյն ճշմարտաւէր իղձը։ Կսկսի իրենց արդիւնքը օրէ օր ծաղիկ, և լիակատար սրտին յոյսը կը պարգեւէ։

Ընկերական պաշտօնը փառաւոր է՝ երբոր իր նպատակը հասարակաց բարեւայ ապահովութիւն է։ որ և իցէ պաշտօն մը փառաւոր ընողը իւր նպատակը բլաւ յայտնի է։ նուազ է փառաւորութիւնը եթէ գործին վախճանը մասնաւորի կամ անհատի մը շահուն կը վերաբերի, այլ բոլորովին գուրկի որ անձնականին միայն կը ծառայէ։ և իւր անձին շահուն օգնող է։ Մարդ անձնականին ծառայելով իւր ոգեղէն պաշտօնը կատարած չլըար։ որովհետեւ մարդ բնականաբար իրեն շահուն հետեւելու ջանադիր է։ չտաղտիար այնպիսի աշխատութիւններէ, ուրիշ անձնական բարիք կահնկայէ, այլնոյն է արանձաղին անձնականին շահէն դատ իւր օգուտը հասարակաց բարեւայ կը գոհէ։ Եւ ժամ Եղգային ընկերութեան ոգին անձնականին երբեք ծառայող չէ։ այլ իւր գովելի նպատակն է միայն ընկերակցաց և Եղգին շահուն ծառայել։ նա ազգութեան սիրոյն անձնանուէր է։ նա չայրենեաց փառաց նախանձախնդիր է։ նա իրաւասիր է Եղգային շահուն մէջ, նա միայն է Եղգին յառաջադիմութեանը պաշտպան։ Հասարակաց բարեւոյն ծառայող պաշտօնները գեր

մարդկութեան գործեր են • մարդ այնչափ պանծալի չըլլար մեծամեծ հարստութիւններով շատ գանձերու առատութեամբ, որչափ երախտաւորելու մեծանձնութեամբ • փառաւոր չէ Տիրան իւր աշխարհակալ մեծութիւններով, այլ Ազգաւսիրական հզօր գործերով Սիհրդատայ մեծ իշխանութիւնները այնչափ պանծալի չըլին զինքը, որչափ իւր Հայրենեաց սիրոյն անձնանուէր կեանքը • Ահա նա է դիւցազնական առաքինութիւնը որոյն նուիրական ջ նքերը հասարակաց բարիք կը ծնանին, որով ինքը կը վարձատրի նպատակին շահուն հաւատար •

Ազգութեան ոգին թէպէտ նորա արդիւնքը գոհ սրտիւ կը փայլէ, այլ մասնաւոր շահեր չեն կարող իւր սիրտը լիապէս յագեցնելու • քանզի դեռ մասնաւորին շահի մասնաւորին միայն կարացին օգնել, և ընդհանրից համար ընդհանուրին միութիւնը կը խնդրէ • որոյն յոյսը դեռ միայն կը վայելէ, Ազգութիւնը գեղեցիկ շէնք մի է • որոյն ամեն մասունքներուն կարեւոր ամբողջութիւնը պէտք է, որք վայելուչ շքեղութիւնը կը կազմեն • նախ պէտք է հաստատուն հիման, ուր գեղեցիկ շէնքը վայելչապէս կազմուին, ուրկէ մինչեւ ցարդ զուրկ եղած իւր գոյութիւնը թէ նիւթականապէս և թէ բարոյապէս տարերայն բռնութեան ենթակայ ըլլալով կործանման հակամիտ էր • Չորեքտասաներորդ դարէն ՚ի վեր Հայաստանի խաղաղ նաւահանդիսաէն երած վտանգալից կենդանի նաւ մը ալեաց հոսանքներուն մէջ սուղած անհնարին տառապանքներով կը ծփայ • իւր ծոցալից բարութիւնները հետզհետէ կապաւին և կրնկղմին ծովուն անդունդներուն մէջ • վայելուչ դիրքը բռնաշունչ հոյժոց ապականած է • բայց իւր գոյութիւնը բոլորովին կորսնցուցած չէ • քաջայոյս է նա, և արիական սրտով դէմ կուտայ ալեաց • ակնունելով կապասէ վտանգալից ժամանակին լրման • Այն աղետալի փորձանաց մէջ յարստեալաբ աչքերը Հայրենի երկրին ուղղած անոր կըստաւ կը ցանկայ անոր յուսով սիրտը կը քաջալերէ • Անգոր ձեռքերը չեն դադրիր փրկարար յուսոյն առասանը խնդրելէ և ակնկալեաց ձայնը կը բարձրացնէ ամպերուն մէջ ուրկէ ազատութեան յոյս կը խնդրէ • ո՛հ թշուառ Հայութիւն • միթէ կարող էր մինչև ցարդ ճամարտասէր Հայու մը սիրտ զքեզ անթաց աչքով յիշել • յորմէ հետէ քո միութեի ցանկալի զօրք լուծաւ • Լքուած անդամները ալ չկարողացան զքո ամբողջութիւնդ դարձ

եալ վերականգնելու • որդիքդ փրատակաց տակ ոմանք կիսամեռ անկած, ոմանք ամայի անտառաց մէջ զազանաց ճարակ եղած, քաջ պաշտպաններդ անկանդներէ շիրմաց տակ ծածկուած, մանկունքդ հեռացած հայրենի գրկէն երբեք անդէտ եղան իրենց ծնողքը յիշելէ • ո՛հ կուսանքդ վատ գերուէց մէջ ալ խափշկաց մորթ զգեցան • և բոլոր աղետից յիշատակներդ ճարտար հռետորներու ողբերգութեան կարօտ եղան • Միթէ և Վաղիւ չկրնայ նոյն ծանր տուգանքը երբ իւր անդամակցաց միութիւնը կորսնցուց • նա հարուստ էր հազարաւոր բարուք • նա անկարօտ էր քաղաքսկանութեան փառաց և իշխանաւոր մեծութիւններու • այլ իւր միութիւնը միայն կը խնդրէր • Այլ ոգւով չափ ճգնեցաւ նոյն արդարուն ոսկի կշիռը վերստին ձեռք բերելու և այժմ անով կը պանծայ ընդհանուր քաղաքաց մէջ •

Մինչև հիմայ Հայաստանեայց երկրին վեճակը անարև երկրի նման էր • որոյն իւր խորշերը խաւարամած ամպերով պատած • որդիքը իրենց ուղիղ ընթացքը չտեսնելով մոլորական շաւիղներու մէջ շատ տեսակ վտանգալից փորձանքներու ենթակայ էին • ամայի ձորերուն մէջ քաղց և սովեալ զազանաց ճիրաններուն տակ և իրենց բանականութիւնը անդամ կորսնցուցած • բայց ահա ընկերութե օգուտը կը համարեն անոնց, գունդ գունդ աստեղաց նման կը ծաղկն նոյն խաւարային երկիրներու մէջ, և մոլորելոց աչքերը կը լուսաւորին • Քանզի ցաւալի էր Ազգայնոց սրտին մինչև ցարդ իւր հեռաբնակ եղբարց վիճակը՝ երբ նոյնի աղետալի յիշատակները կը լսէր, որոնք լեռնային վայրերու մէջ բարբարոսաց բռնութեան տակ բանականութենէ անդամ զուրկ • Ազգութիւն Արօնը և ընթերցմունքը չձանչելէ զատ իրենց լեզուն անգամ կորսնցուցած էր • բայց այժմ ընկերութիւնը նոյն խեղճ վիճակաց դարման կը տանի • նոյն անխնամ երկիրներու մէջ կը հաստատեն Վարժարաններ թանգարան և Տպագրատուններ որով մտաւոր մշակութիւնը կը սկսի ոգի առնել և կենդանութեան յոյս կուտայ Ազգին • Այսուհետեւ թող դադրի Հայաստան իւր տխուր հաւաքանքներէն և ջնջուի սրտէն աղետից յիշատակները • Քանզի եթերական Ոգին անմահութեան ձայնը կը հնչէ իւր որդւոց • և նոր ոգւով վառուած իրենց պատուոյն պաշտպան կը կոչէ • Այժմ Հայկեան որդիք մէկէն ՚ի մէկ կարթննան թմրութենէ • աչքերնին կը

բանան ճշմարտախոյը լուսոյն մէջ . կեղեւն կը
փութան դիմել լուսաւորութե աղբիւրներ . և
իրենց ընթացքը կուզեն դէպ 'ի յառաջագիւ
մութեան ասպարէզ : Ենոնց սիրտերը գեղեցիկ
յոյսը կը հօրացնեն որով կը քաջալերուին վհատ
եալ սիրտերը , նովաւ կընդունին Հայաստան
իւր ցաւոց դարման , և նա մի այն պիտի ըլլայ
անմահութեան յոյս պարգևող Ազգին : Գանք
և այժմ 'ի դաշտի սեւին ընկերութեան օգտա
կարութեան որ մեր նպատակն է :

Հետեւեալ թուով

ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ Ի ԳՈՐԾ ԳՆՆԸ
ՅԱՆԴ ԳՆՈՒԹԻՒՆ ԶԷ

Իրաւունքը եթէ մարդոյս երախտաւորելու յատ
կութիւնն է , պէտք է ընկերասիրութեան մասին իմա
նալ զայն , որով հասարակաց երջանկութիւնը կապա
հովի , և որուն կարեւոր ճշմարտութիւնը չեն կարող
ուրանալ ամեն աստիճանի մարդիկներ : Նա է ընտիր
ձիրք մը սրտից մէջ մարդկան բանականութեան հետ
կապուած , որուն գեղեցիկ զգացմունքը չկրող ան
ձը երբեք մարդկութեան իրաւունքը չձանչեր , և
բանականութեան չնորհէն թերի եղած կըլլայ : Ազ
գասիրական իրաւունքն է մարդկան անհրաժեշտ
պարտականութիւն , եթէ մարդկութեան անուն կը
կրէ . իսկ եթէ զայն չզգար , չգիտէր , ալ թող ար
ձանանայ սիրտը երբեք ընկերին կարեկցութեան
չչարժիլ . թող գոյէ ականջները ընկերին հառա
չանքները չլսել , եթէ ծովուն ալիքներուն մէջ ըն
կըղմելու ատեն օղնութեան ձեռք մը կը խնդրէ .
թող չգիտայ նոյն անձին վրայ , եթէ պատկառող
ծարաւոյ մէջ ափ մը գովարար ջուր կը խնդրէ : Թող
քարացընէ սիրտը չնուիրիլ ընկերին խուն ինչ ըս
փոխանք , եթէ նորին աչքերը դառն վշտաց ար
տասունքներ կը բղխեն : Եթէ մարդ արտաքին կա
րեկցութեան սէրը կը կրէ , ներքինին աւելի ևս է
իւր պարտաւորութիւնը , երբորնա միայն է մարդոց
երջանկութեանը առիթ : Նա իրաւունքը ձանչող ան
ձը կը ձանչէ Ազգասիրական ճշմարիտ իրաւունքն
ալ չնար չէ անոր կարեկցութեան սիրտին չչարժիլ , երբ
անոր անհարկն տառապանքները տեսնէ . կզգայ
անոր բարոյական ցաւերը , և կը գիտնայ թէ քա
նի կերպ առողջարար դարմանի կարօտ է . կ'իմա
նայ թէ իւր մէկ ձեռքը կարող չէ ինքնին առողջու
թեան գեղեր պարտաւորելու , այլ երկու ձեռաց ալ
օգնութեան կարօտ : Ալ չնար չէ իրեն նոյն արեւոյց
տեսարանէն աչքերը դոյնել և անզգայութեամբ ա
նոր կարեկցութեան չչարժիլ :

Ահա այս գեղեցիկ պարտականութեան հաղորդ

են ամեն աստիճանի տէր մարդիկ . քանզի իրա
ւունքը քաղաքական պաշտօնն չէ , միայն յիշխանաց
պահանջելու , դէնք չէ , միայն մարդիկ զօրաց ձեռքը
յանձնելու . մանաւորի ժառանգ չէ յատուկ անձանց
սեպհականելու . այլ մարդկան յատկութիւնն է , և
ընդհանուրին կը վերաբերի : Եթէ կենդանոցն յա
տուկ է ուտել , զգալ , չնչել , մըջիւնն ալ ըստ ու
րում կենդանի , կուտէ , կզգայ և կչնչէ : Ուրեմն Ազ
գասիրութեան իրաւունքնը չենք սեպհականեր այս
ինչ աստիճանի տէր անձանց . կամ մասնաւորի ,
կամ մարդկութեան մէկ սեռին , այլ անոնց որք
բանականութեան շունչ կը կրեն :

Այս տեղ կուգեմ մեր կարեւոր խնդիրը առա
ջարկել նոյն Յարգելի Անձանց , որք Ազգասիրական
ձեռնարկութիւն մը անպատեհ մեղ համարելով մեր
Օրացրութեան վրայ գովամակութիւններ զոյց տուին
նոյն . Զենք յաւար հագին խոհականութեան , որք
փոխանակ զմեզ խրախուսելու , փոխանակ մեր ե
ռանդը արծարծելու , փոխանակ մեզ յառաջագիւմու
թեան շաւիղ բանալու այնպիսի գայթակղութեան
արգելքներ դէմ բերէին . և ինչ է պատճառ իբր
այն թէ Ազգին մէջ դեռ չերեցած գործի մը ա
ռաջին ըլլալով յանգստութիւն ըրած ըլլանք . այն ,
թէ եթէ օրիորդաց դերեւս գայթակղութիւն տանք ,
այն , դուցէ անոնց գոյ աչքերը բացուին . և ուր աչս
ճշմարտութիւններուն նման պատճառներ , կը հար
ցնեն անոնց թէ մեր ընկերասիրական բաղձանաց
միս պատճառներով կուզեն յաղթել . որք եր
բեք ընդունելութեան տեղի չեն գտներ . իսկ եթէ
կան բանաւոր պատճառներ , թող բացատրեն
մեզ , զորոնք այժմէն յօժարութեամբ պատրաստ եմք
լսել : Եթէ առաջին պատճառ ըլլալին կուզէին
հերքել , կը հարցնեմ դարձեալ թէ հեղինակութիւն
մը ընդհանրապէս ատելի է , եթէ չոր գործի մը հե
ղինակ ըլլալը . պատճառը չըլլու է , եթէ պատճառ
ող , կուզեմ սովորիլ , չարութիւնը չնչել պէտք
է , եթէ մարդիկ , որոցմէ կըլլան չարերը : Եթէ այն
պէս է . թող դադրին ուրեմն ծովագնաց նաւեր , ու
րոցմով անթիւ կորուստներ կըլլան . թող անիծուի
նաւուն հեղինակն ալ :

Զենք չի շարժէ ձեռքը , չըլլայ որ ձախողակի
ղինքը վիրաւորէ . թող չի կանգնին պատուարներ
չըլլայ որ քարեր գլորին , և գործողին գլուխը
վնասեն . թող ստամոքսը չը պարսէ մէկը գուցէ շա
ղին քլուիլը ելնէ և ցնորում պատճառէ մտքին :

Իսկ եթէ ուսմունքը գայթակղութիւն պիտի
տայ եղեր կանանց , զարմանալի գուշակութիւն
դուցէ մակնաբերեն թէ մինչև հիմայ ուղիղ փարոյց
մէջ , և աչքերնին գոյ մնալը աղիտութենէ յատու
կեմ ըլլայ :

Ճշմարիտ է , և վրայ է աշխարհք , բայց ինչ կու
ցութիւն . մէկ չարին հետ հաղթաւոր բարին մէջ .

գոց են նոյա աչքերը անթիւ դարերէ 'ի վեր ճշմարտութեան լոյս տեսնելու . գոց են, իրենց օրինաւոր աղատութիւնը խնդրելու . գոց են ուղիղ դատարարական եւ յառաջադիմութեան շաւիղներ գիմելու : Եւ ինչ ուղղութիւն կարենք գտնել անոնց վարքին մէջ, որոց ուղղութեան կանոն միայն նախնի մեծերուն աւանդութիւններն են . գոց եւ ուսման բնական անտեղեակ մէկը ինչպէս կը գիտնայ կրօնքին կանոնը, ինչպէս կը սովորի ճշմարիտ դատարարութիւն, ինչպէս կարէ բնական եւ բարոյական յատկութիւնները ծաղիկեցնել եթէ ուղղութեան կանոններուն տեղեակ չէ : Ուսմունքը գայթակղութիւն չկարելի ըլլալ, վասն զի ինք լոյս է եւ ճշմարտութեան կառավորողէ . եթէ նա լոյսը ունեցող անձինք ալ մոլորին, նոյն գործիքը չէ պատճառ, այլ իւր աղատ կամքը . լուսին հետ քայլողը չի գայթակղիր եթէ ուղէ փախչիլ խաւարէն :

Ուստի եթէ Օրիորդաց ուսմունքը կարեւոր միջոցներով ծաղկիլ, եւ թէ իւր նպատակին հասնելու միջոցներէն արգիլուած է, ինչ պէտք է անոնց ուսման սկզբունք տալ, զոր արդիւնաւորելու ազատ չեն, եւ իրենց սկզբան մէջ պիտի նուաղին եւ չքանան . ինչ պէտք է մէկը զարդարուն սեզան հրաւիրել . եւ կերակրոյն վայելքը դնալ : ինչ պէտք է ծարաւի մը քաղցրաբուլիս փոսկաց բոլորը շրջիլ, եւ իւր պատքեալ սիրտը ցովաբար ջրով չը յագեցնել :

Աւելորդ է Ազգասիրաց ջանքերը, կուսանք դատարարակեղու համար, որք նորանոր վարժարաններ, եւ վարժութեան կանոններ կը հաստատեն . ինչ օգուտ՝ եթէ առժամանակեայ անստոյգ շահու մը համար է : Նաեւ թող դադրին աղատամիտ եւ ուսումնասէր կուսանք իրենց դատարարական եւ ուսնդէն երբ ոտքերն աղատ չէ յառաջադէմ սահմանը կոխել : Չը վառեն մտաց մէջ ուսման լուսափայլ ջահեր, երբոր մոլթ գրուանի տակ ծածկուած ազօտ լուսով պիտի ծփան, եւ պիտի չը կարենան այլոց հաղորդել : Ալ չը խնդրեն՝ չը ցանկան՝ չը փախազին, իրենց ախտացեալ վիճակին առողջութեան, քանի որ դարմանելու ազատ ձեռք չունին : Ո՛հ եղիկելի վիճակ . ալ բոլոր յատկութիւններդ կորսնցընելէդ զատ քո մարդկութեան պաշտօնդ անգամ ծանր է աչքերու Անողորմ բազդին բռնութիւնը յոյժ ծանրացաւ նոյն գլխուն վրայ՝ եւ անոր ցանկալի աղատութիւնը շատ դարերով արգիլեց . թէպէտ դարոյս արդարաշատի ձեռքը անոր չղթայն կը խորտակէ . բայց նա դեռ չը դադրի 'ի բացուտ թախանջիկ նետերով զգալի սիրտերը վիրաւորելէ . . .

Ուստի մեր այժմեան դիտաւորական բաղձանքնիս Եղատուասիրութիւն եւ շահասիրութիւն չէ . մեր պաշտօնը Օրիորդաց գայթակղութիւն չէ, եւ չկա-

րէր ըլլալ . յանդգնութիւն չէ, քանի որ իւր նպատակն է ընկերասիրութիւն : Անպատեհ չէ, քանի որ պարկեշտութեան եւ ուղղութեան դէմ չէ . աւելորդ չէ, երբոր սեռիս յառաջադիմութեան նըպատեղու միջոց մը կարէ ըլլալ :

Ահա մարդկութեան իրաւագիտութեամբ չեմ կարող անտարբեր կենալով ընկերակցացս կարեկցութեան չը շարժիլ՝ երբոր նոցին աղետալի վիճակը աչքիս կը նկարի, չեմ կարող սիրտս անզգայացնել երբ անոր վշտալի ձայները կը լսեմ . չեմ ուզեր աչքերս գոցել, երբ կը տեսնեմ ընկերս բարոյական ցաւերու մէջ կը տաքնապի : Նորին արտաքին դուարութիւնը միայն կենդանի պատկեր մը կը նկարեն աչաց, այլ ներքինը եղծ եւ ապականեալ . նորա տիւր աչքերը ուսման ցանկալի լոյսը կը խընդրեն, նորա ոգին Ազատութեան յոյսը . եւ լքեալ անգամքը բարեբորաց եւ ընկերէն ոգիս թեան կարօտ :

Նորա հիւանդութիւնը անբուժելի չէ, այլ հնարաւոր դեղերու կարօտ է, միայն այլոց ձեռնտուութեամբ չը զօրէր հաստատուն վերականգնիլ, այլ ինքնին ալ ջանալ եւ կաղզուել պէտք է . նորա առողջութիւնը անպիտան չէ, այլ ամենակարեւոր : Երկիրը անապական եւ պարարտ պատրաստելու է կենդանութեան հիւթը բուսող վերքնծայելու համար, նորա կենդանութիւնը՝ պէտք է պահպանեց եւ խնամել որով Ազգին կենդանութեան յոյսը պարգեւի :

Ահա այս է մեր բաղձանքը՝ որ իւր մարդ եւ Ազգակից մեր պարտաւորութեան իրաւունքը ճանչելով կուզենք ըստ կարի Ազգաւերական ծառայութիւն մը ընել սոյն թերթով, որ եթէ իւր նպատակին հասնի, հաւանական է որ վնասակար չէ Ազգին :

Ուստի կը խնդրեմ նոյն Յարգելիներէն՝ զի եթէ իրենց ծանր է Ազգային բուրաստանին մէջ օտարացեալ թռչունի ձայն մը լսել, եւ թէ չեն ուզեր անոր ընդունելութեան պատիւ ընծայել, գոնէ դուռներն ալ չգոցեն անոր դէմ . գոցէ գոնուին բարերարներ որք հիւրընկալութեամբ դայն ընդունեն, եւ քաջալերեն անոր բազուկները ճախրել նոյն չքեղ բուրաստանին մէջ եւ քաղցրիկ ծաղկանց փունջեր նուիրել իւր սեռին :

Խմբագիր-Տնօրէն

Ե. Կ. Տ. ՀԱՅԿՈՒՂԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ԲԻՒՐԻՔՅԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՐ